

Sammenhæng mellem fødselsvægt og antal dage fra fravæning til løbning

Vægt: På tværs af 12 besætninger blev det undersøgt, om fødselsvægten var afhængig af antallet af dage mellem fravæning til løbning.

Af Ida Bahnsen, specialestuderende, Kristina V. Riddersholm, specialestuderende, Charlotte Amdt Williams, lektor, alle Københavns Universitet og Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent, Seges Svineproduktion.

I mange besætninger er der et ønske om at hæve fødselsvægten og/eller reducere andelen af grise med en lav fødselsvægt. Det skyldes, at disse grise dels har en lavere overlevelse, dels kræver en ekstra indsats i stalden. Tilgangen er ofte at se på fodringen sidst i drægtigheden. En gennemgang af litteraturen viser imidlertid, at forskellene i vægten på de nyfødte grise grundlægges i det tidlige fosterstadie.

Potentielle udfordringer

Fødselsvægten blev undersøgt i 12 besætninger ved at veje 8.677 nyfødte grise og analysere disse i forhold til, hvor mange dage soen havde fra fravæning til løbning. Besætningerne blev kun besøgt på de tre største faringsdage. Derfor var det primært søer med tre til fem dage fra fravæning, der indgik i datamaterialet, hvilket svarer til 75 pct. af de vejede grise, mens grise født af søer løbet på dag 6 efter faring kun udgjorde ca. 2 pct. af datamaterialet. Den lidt skæve fordeling kan forklares fysiologisk ved, at søer, der kommer i brunst dag 6 og dag 7 (ikke vist på figuren, da de fa-

Konklusion

- Den gennemsnitlige fødselsvægt falder med et stigende antal dage fra fravæning til løbning. Førstegangsløbninger seks dage efter fravæning kan muligvis resultere i flere undervægtige grise.

rede efter de store faringsdage) efter løbning, typisk er søer med en væsentlig grad af vægttab gennem diegivningsperioden. Vægttabet vil reducere soens niveau af hormonet IGF-1, som er et vigtigt hormon, da det stimulerer og øger effektiviteten af de hormoner, der er direkte ansvarlige for både den ægmodning, der påbegyndes kort før fravæning, samt den vækstspurt, der sker i æggene fra fravæning til løbning. En dårligere ægvækst vil dermed forsinke ægløsningen og med

stor sandsynlighed også give en større spredning i æggenes størrelse og kvalitet på ægløsningsstidspunktet. Dermed er forskellene i fødselsvægt måske allerede grundlagt inden løbedagen eller få dage herefter.

Fokuser på at styre huldtabet i farestalden

Et huldtab på 5-15 kg og 1-3 mm rygspæk er ikke kritisk for en dansk so. Den vil sagtens kunne komme i brunst tre-fem dage efter fravæning, hvorfor huldtabet bør holdes på dette niveau. Forsøg har vist, at ægkvaliteten skades mest, hvis søerne æder mindst og taber sig meget i løbet af den sidste uge før fravæning. Derfor skal dine søer holde en høj foderstyrke helt frem til fravæning samt ikke fodres i stå. Det opnås lettest ved mindst tre daglige udfodringer i farestalden.

Mere forskning

Selvom de viste resultater kun er indikationer grundet de få kuld efter seks dage, viser litteraturen, at der er noget at komme efter. Der mangler stadig viden om, hvor meget æggernes modning kan påvirkes via fodringen i sen diegivning og i perioden fra fravæning til løbning. Da den positive effekt af fodringen skal komme via hormonet IGF-1, vil fodring med stivelsesrigt foder, som er normal praksis under danske forhold, være gavnligt, da det stimulerer IGF-1-udskillelsen. Det er sandsynligvis også vigtigt, at proteinalancen ikke bliver for negativ. Der findes dog intet i litteraturen, der tyder på, at ekstra proteintildeling har gavnlige effekter på ægudviklingen, når blot huldtabet begrænses og foderstyrken er høj.

Sammenhæng mellem antal dage fra fravæning til løbning og fødselsvægt for normale grise (blå), grise med mild tegn på IUGR (grøn) og grise med alvorlige tegn på IUGR (rød).

